

една стандартна касичка. Другият извод, който можем да направим е, че съкровището от Твърдица е представлявало значителна сума, след като такъв дар е могъл да бъде изпратен на самия папа.

На поставения в началото въпрос защо Калоян не е сякъл монети със собствения си образ, така както му е дал право папата - единствената аналогия е латинският император в Константинопол. Предполагам, че и той е получил своята корона от светия отец, а също съгласно западната традиция право да сече в империята си държавна монета, отбелязана с неговия образ, но както видяхме, той или неговите власти секат монети с ликовете на омразните гръцки императори. Накрая стандартните въпроси които се задават при намирането на едно или друго съкровище: Кога е било укрито и може ли да се каже нещо за неговия собственик ?

На първия въпрос обикновено се отговаря, като се имат предвид последните монети, включени в съкровището. В нашия случай обаче това не е така. Първо, имаме монети от най-късния византийски император, сечени през цялото му управление. Второ, в съкровището са включени имитационни продукти, чиято датировка е относителна, и би могло да се приеме, че е паралелна на тази на Алексий III Ангел-Комнин. Следователно датата на укриване на съкровището ще трябва да се търси след 1203 г. Не е изключено укриването му да се свърже с опасностите от войната между българи и кръстоносци.

От тук и въпросът за собственика на съкровището. Трудно е да се отговори, но то е било формирано на българска територия и следователно би могло да се предполага, че е българин по произход, заможен човек, притежаващ навярно семейно съкровище, което се е формирало повече от столетие. Дали бил местен жител на близката крепост или преминаващ през прохода пътник, който е бил принуден да укрие своята собственост са въпроси, без отговори.